

Презивници

СПИСАНИЕ ЗА ОПШТЕСТВЕНИ ПРАШАЊА

ГЛАСОТ НА МЛАДИТЕ

Президенти

СПИСАНИЕ ЗА ОПШТЕСТВЕНИ ПРАШАЊА

ГЛАСОТ НА МЛАДИТЕ

ПРЕДИЗВИЦИ - списание за општествени прашања

ТРИМЕСЕЧНИК - излегува четири пати годишно
(март/јуни/септември/декември)

ГОДИНА III
БРОЈ 12
ДЕКЕМВРИ 2021
бесплатен примерок

ИЗДАВА

ФРИДРИХ ЕБЕРТ ФОНДАЦИЈА – СКОПЈЕ

РЕДАКЦИЈА:

Билјана Георгиевска (главен уредник)
м-р Нита Старова (заменик главен уредник)
д-р Ванчо Узунов
д-р Ана Чупеска
м-р Лура Положани

ЛЕКТОР:

Инда Костова Савиќ

ГРАФИЧКИ УРЕДНИК:

Ели Гроздановска, КОНТУРА

ПЕЧАТИ:

КОНТУРА

ТИРАЖ:

150

Текстовите се примаат на адреса:
Фридрих Еберт Фондација
бул. 8 Септември 2/2-5
1000 Скопје (ТЦЦ Гранд Плаза)
Тел. + 389 2 3093-181/-182
Е-пошта: nita.starova@fes-skopje.org

БИЛЈАНА ГЕОРГИЕВСКА

Им се обраќам на возрасните. На тие што можат да се сетат како пред три-четири децении ни изгледаше недогледниот, магловит простор, наречен иднина. Многу патишта низ кои требаше да поминеме, со успех, до голем успех? Да постигнеме многу во праведен, организиран и безбеден свет, што секако требаше да ни го остават возрасните...Тука сме, во нашата младешка иднина. Не е се како што очекувавме.

Ги охрабрувам младите. Тие што сега пред очи ја имаат таа бескрајност, наречена иднина. Знам дека назираат многу патишта по кои планираат да поминат, до голем успех. Но имам чувство дека нивното потпирање на возрасните, дека ќе го уредат и ќе им го остават светот организиран и мирен, веќе не е толку безрезервно. Пораснаа во транзиција, а сега категорично велат „најдобро сами да ги земеме работите во свои раце, да учествуваме“?

Токму на тие, но и на сите млади, им го посветуваме ова издание од списанието „Предизвици“. На активните, организаторите, иницијаторите, љубопитните, тие што говорат, гласно размислуваат, ги искажуваат дилемите и бараат решенија. Тие што велат „сега е нашето време“ за заеднички со возрасните да трасираат пат за постабилна иднина. Тие што не чекаат се да им биде оставено, ниту пак веруваат дека така е најдобро. Им ги отстапивме страниците од ова издание како поддршка на младите кои сакаат еднакви можности со врсниците од соседството и од Европа, кои соработуваат и се залагаат за целосно обединување на континентот.

Имав среќа да се вклучам во редакцијата на „Предизвици“ во момент кога младите дојдоа на ред, кога побаравме да го слушнеме

нивното мислење, нивната визија. Со ентузијазам го прифатија предизвикот како шанса да кажат дека бараат рамноправно учество во сите процеси што ја креираат иднината. Да кажат дека се активни, дека имаат енергија и волја, да не потсетат како изгледаат нештата од нивната гледна точка. Да ни предпочат кои сторени грешки не сакаат да се повторат, кои предрасуди мора да се надминат, кои традиции ги доживуваат повеќе како бреме отколку како наследство на одделни заедници.

Предлагаат подобро и подостапно образованието, подоследна акција против климатските промени, грижа за менталното здравје, бараат поголема застапеност во медиумите, политичко ангажирање, „неполитичко“ вработување, регионална и соседска соработка и вкупна европеизација. Сакаат да запре иселувањето на нивната генерација од земјава, но отворено посочуваат дека без повеќе можности за квалитетен живот, егзодусот ќе продолжи.

Европската Унија ја посветува 2022 за Европска година на младите, во обид да овозможи учество на што повеќе млади во креирањето на позелена, поинклузивна и дигитална иднина. Европа, на генерацијата што жртвуваше најмногу за време на пандемијата, се труди да и понуди подобри шанси во образованието, обуките, вработувањето и граѓанското и политичко ангажирање. Ги повикува сите земји членки, централни и локални власти да ги поддржат младите по двегодишната изолација, оттуѓеност и страв. Европа бара иницијативи кои ќе им влеат надеж и самодоверба особено на младите израснати во поскуромни околности или од ранливите групи за да станат активни граѓани и актери на позитивни промени.

Европската година на младите верувам дека нема да запре на границите на ЕУ, туку ќе го опфати и Балканот, каде што засега потенцијалот е помал за сеопфатна поддршка на малдите. Но со добар план и посветеност може да се постигнат некои од целите. За тоа сведочат и дел од текстовите на младите автори во ова издание на „Предизвици“. Во спротивно, „одливот на мозци“ и натаму ќе ги осиромашува семејствата и државата, и ќе остава ненадоместлива празнина во општеството. Затоа на почетокот им се обратив на возрасните...

Главен уредник на списанието

3	ЕДИТОРИЈАЛ	84	ПОНЕВИДЛИВИ ВО МЕДИУМИТЕ ОТКОЛКУ ВО ПОЛИТИКАТА КРИСТИЈАН ФИДАНОВСКИ ЕВА ЈОВАНОВА
6	КОГА Е ВРЕМЕТО НА МЛАДИТЕ? МАРИЈА КРСТЕВСКА	97	ВОН ФОКУСОТ НА МЕДИУМИТЕ ЈАСНТЌ ФОКУСИТ ТЌ МЕДИУМЕВЕ АРТИНА ЗЕЌИРИ
13	ВИСТИНСКАТА СИЛА НА МЛАДИТЕ ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА FUQIA E VËRTEET E TË RINJVE NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT БЛЕНДИ ХОДАИ	104	ИНТЕРВЈУ МЛАДИНСКА ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА СПАС НА ПЛАНЕТАТА АНГЕЛА БУШЕСКА
33	НАЈЦВРСТАТА АЛКА ВО ОПШТЕСТВОТО ЃОРЃИ ТАСЕВ	109	ПРЕДИЗВИЦИТЕ НА МЛАДИТЕ РОМИ ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА РУФАТ ДЕМИРОВ
43	РЕГИОНАЛНА СОРАБОТКА КАКО МЕХАНИЗАМ ЗА ПОМИРУВАЊЕ И ЗАПОЗНАВАЊЕ: СЛУЧАЈОТ НА РЕГИОНАЛНАТА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДИ НА ЗАПАДЕН БАЛКАН БЛАЖЕН МАЛЕСКИ	119	ПАРТИСКИОТ ПОДМЛАДОК НА СДСМ ЗА ПОГОЛЕМА ИНКЛУЗИВНОСТ МАРКО МИХАИЛОСКИ
49	СОРАБОТКА ЗА НАДМИНУВАЊЕ НА БИЛАТЕРАЛНИТЕ СПОРОВИ СО СОСЕДИТЕ МЕТОДИЈА СТОЈЧЕСКИ	129	МЛАДИТЕ НА ВМРО ДПМНЕ ЗА ЕДНАКВОСТ СО ВРСНИЦИТЕ ВО ЕУ СЕРГЕЈ ПОПОВ
56	ЕКОНОМСКИ ПРЕДИЗВИЦИ НА НОВОТО ВРЕМЕ - МЛАДИНСКАТА НЕВРАБОТЕНОСТ КАТЕРИНА ШАПКОВА	139	ЗА МЛАДИТЕ КОИШТО ТРЕБА ДА ГО ЖИВЕАТ СВОЕТО ВРЕМЕ PËR NJË RINI QË JETON NË KONËN E TYRE ЛУРА ПОЛОЖАНИ
72	ТУРКАЊЕТО НА МАРГИНИТЕ Е ТУРКАЊЕ ОД ДРЖАВАТА ЕВА ЦВЕТКОВСКА		